

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Identifikace nejlepšího zájmu dítěte“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 19. března 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Problematika nejlepšího zájmu dítěte je tradiční součástí rodinného práva a činnosti civilního soudnictví. Je rovněž častým předmětem rozhodovací praxe Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva. Z právního pohledu jde o neurčitý právní, který by se měl interpretovat individuálně s přihlédnutím ke specifickým posuzované situace. I přesto lze za desetiletí judikatorního vývoje identifikovat základní složky tohoto pojmu a poukázat na jeho typické obsahové náležitosti. **Seminář se věnuje praktickým aspektům principu nejlepšího zájmu dítěte, představuje tento právní princip v kontextu příslušných mezinárodních úmluv, české právní úpravy a zejména praxe soudních a správních orgánů.** Speciální pozornost bude věnována relevantním rozhodnutím Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva.

Nejlepší zájem dítěte je roky průřezovým principem rodinného práva i praxe OSPOD a soudů. **Novela účinná od 1. 1. 2026 tento rámec zpřesňuje:** klade důraz na důstojnost dítěte, srozumitelnou participaci a přiměřené informování, akcentuje kontinuitu péče a kvalitu vztahových vazeb a vyžaduje čitelné, přezkoumatelné odůvodnění každého zásahu. Jádrem procesních předpisů se nezměnilo, ale nároky na **způsob zjišťování, dokumentaci a psaní rozhodnutí** jsou vyšší. Cílem školení je převést nové akcenty do každodenní práce tak, aby rozhodnutí a doporučení byla stabilní, proveditelná a obhajitelná

Na konci vzdělávacího programu bude absolvent schopen:

- rozlišit, co se po 1. 1. 2026 reálně mění v civilním rámci a co zůstává stejné v procesních krocích

- použít materiální kritéria nejlepšího zájmu dítěte a umět je vyvážit v konkrétní věci
- plánovat zjišťování skutkového stavu a důkazů bez „opomenutých důkazů“ a s jasnou spisovou stopou
- zapojit dítě přiměřeně věku, spolehlivě zdokumentovat jeho názor a vysvětlit, jak byl zohledněn
- psát odůvodnění založené na testu proporcionality a na srozumitelných, konkrétních důvodech
- volit nejmírnější funkční opatření a nastavit milníky pro revizi a změnu
- sladit postup OSPOD, školy, zdravotníků a soudu bez duplicít a časových prodlev
- pracovat s citlivými údaji dítěte a rodičů zákonně, přiměřeně a bezpečně
- zvládnout typová dilemata po 1. 1. 2026 a převést je do vymahatelných formulací

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Co se po 1. 1. 2026 skutečně mění a co ne

- Nové akcenty: důstojnost dítěte, srozumitelné zapojení dítěte, přiměřené informování
- Posílení požadavků na kvalitu odůvodnění a na čitelné vážení protichůdných hledisek
- Stabilita a kontinuita péče jako zřetel, který musí být výslovně hodnocen
- Jádru procesních pravidel beze změn, roste nárok na dokumentaci a srozumitelnost kroků
- Praktický dopad na přechodná a dočasná uspořádání a na jejich pravidelný přezkum
- Důraz na minimalizaci zásahu a volbu nejmírnější funkční varianty
- Co budou soudy a odvolací orgány po 1. 1. 2026 přezkoumávat nejpečlivěji

2. Materiální kritéria nejlepšího zájmu dítěte

- Názor dítěte a jeho váha vzhledem k věku a vyspělosti
- Identita dítěte, kultura, jazyk, náboženské či jiné přesvědčení a jejich respektování
- Zachování rodinného prostředí a významných vztahů včetně sourozeneckých vazeb
- Péče, ochrana a bezpečí dítěte v každodenním fungování
- Zvláštní zranitelnost dítěte a potřeba přiměřené podpory
- Zdraví a přístup ke zdravotní péči včetně duševního zdraví
- Vzdělávání, volnočas a rozvoj talentu a sociálních dovedností
- Stabilita, kontinuita a minimalizace změn zásadních pro život dítěte
- Vyvážení krátkodobého komfortu a dlouhodobého prospívání dítěte

3. Procesní záruky a participace dítěte

- Přiměřené zapojení dítěte bez přetěžování a bez sugesce
- Volba formy vyjádření: rozhovor, písemné vyjádření, audio-video, zprostředkované vyjádření
- Ověření porozumění a autenticity názoru dítěte a záznam v podobě, kterou je dítě schopno potvrdit
- Vysvětlení dítěti, jak byl jeho názor zohledněn, a proč někdy převáží jiné hledisko
- Kolizní opatrovnictví a jasná koordinace rolí s OSPOD a soudem
- Srozumitelný jazyk v poučení a v zápisech určených dítěti
- Ochrana soukromí dítěte a minimalizace opakovaných výsledků

4. Test proporcionality a rozhodovací strom

- Stanovení legitimního cíle zásahu a identifikace rizik, která má opatření řešit
- Vhodnost: zda opatření řeší zjištěný problém a jak to měřit

- Potřebnost: zda existuje méně invazivní, ale stejně účinné opatření
- Přiměřenost v užším smyslu: vážení přínosů a zásahů do práv a života dítěte
- Vyhodnocení dopadů na stabilitu a kontinuitu péče a vztahů
- Záznam o tom, které varianty byly zvažovány a proč nebyly zvoleny
- Krátká „kontrolní tabulka“ k přiložení do spisu

5. Zjišťování skutkového stavu a dokazování

- Důkazní plán odvozený z konkrétních otázek k prokázání
- Triangulace zdrojů: rodina, škola, zdravotnictví, komunitní a odborné služby
- Metodika rozhovoru s dítětem a práce s odbornými výstupy
- Digitální podklady jen v nezbytném rozsahu, s ověřením původu a integrity
- Jak odmítnout nadbytečný či nezákonně získaný důkaz a srozumitelně to vysvětlit
- Strukturovaný spis: index, časová osa, „mapa důkazů“ a oddělení faktů od hodnocení
- Prevence „opomenutých důkazů“ a překvapivých závěrů

6. Dočasná uspořádání a práce s časem

- Kdy volit předběžná nebo dočasná opatření a jak je účelně odůvodnit
- Krátkodobé cíle vs. dlouhodobá stabilita a kontinuita pro dítě
- Milníky a metriky pro vyhodnocení, kdy řešení funguje či ne
- Minimalizace změn školy, lékaře a klíčových pečujících osob
- Jak bezpečně testovat nové uspořádání a vracet se k osvědčenému
- Revize opatření při změně skutkového stavu a při selhání plánu
- Převod dočasného uspořádání do trvalejšího rozhodnutí, když se osvědčilo

7. Komunikace a přiměřené informování

- Co, komu a kdy sdělit s ohledem na věk a bezpečí dítěte
- Jak dokumentovat, že informace byly poskytnuty srozumitelně a včas
- Limity informování, pokud by vedlo k újmě dítěte nebo ke zneužití informací
- Prokazatelné, ale neinvazivní komunikační kanály mezi rodiči a institucemi
- Práce s rozdílnými rodičovskými postoji, facilitace dohody a eskalační cesta
- Vztah informování k prevenci konfliktů a k udržení stability dítěte
- Vzorové věcné formulace bez hodnoticích klišé

8. Složitá dilemata po 1. 1. 2026

- Názor dítěte vs. jeho dlouhodobé prospívání a jak to transparentně odůvodnit
- Přestěhování a změna školy, rozlišení běžné a významné záležitosti
- Zdravotní zákroky a neshoda dítě × zákonný zástupce a postup při kolizi zájmů
- Sourozenci a udržení jejich vazeb při reorganizaci péče
- Vysoce konfliktní situace a minimalizace zátěže dítěte
- Mezinárodní prvek: doručování, uznání rozhodnutí, jazyk a kultura dítěte
- Vztah k případným bezpečnostním opatřením v rodině

9. Role OSPOD a spolupráce institucí

- Jasné rozdělení rolí OSPOD, školy, zdravotnictví, soudu a dalších služeb
- Případové konference a jednotný plán práce s rodinou se srozumitelnými milníky
- Výměna informací v nezbytném rozsahu a ochrana citlivých údajů
- Jak psát vyjádření a zprávy čitelné pro soud i pro rodinu
- Prevence duplicit a časových propadů mezi řízeními
- Řešení neshod mezi institucemi a eskalační linky
- Interní checklisty kvality a peer-review klíčových výstupů

10. Přezkoumatelnost a psaní odůvodnění

- Struktura odůvodnění: skutkový stav → právní úvaha → volba řešení → očekávané dopady
- Konkrétní hodnoty na straně dítěte místo obecných frází

- Vyrovnání se s protiargumenty a s neprovedenými důkazy
- Krátké, srozumitelné a vymahatelné výroky a dohody
- Doručování, poučování a nejčastější formální chyby vedoucí ke zrušení
- Jak připravit spis na odvolání a soudní přezkum
- Vzorové pasáže a „red flags“ v odůvodnění, kterým se vyhnout

11. Modelové situace a praktické formulace

- Dlouhodobá nemoc dítěte a udržení školní a sociální stability
- Náhlá změna péče a plán bezpečného přechodu bez zbytečných přesunů
- Vysoký konflikt rodičů a ochrana dítěte před loajaltním tlakem
- Zahraniční pobyt rodiče a zachování klíčových vazeb dítěte
- Specifické potřeby dítěte a přiměřená podpora ve škole a zdravotnictví
- Krizová intervence a návrat k běžnému režimu s kontrolními milníky
- Krátké vzory formulací do dohod, vyjádření a výroků rozhodnutí

12. Diskuse a závěr